

TEMA

Sat fri til kamp

AF ANDREAS KAMMERSGAARD IPSEN

.....

Hvordan påvirker vores kristne identitet vores handlinger? Filmen *Imperiet slår igen* fra 1980 illustrerer sammenhængen. De legendariske ord "I am your father!" (Jeg er din far) fra Darth Vader til Luke Skywalker fik biografgængere over hele verden til at falde ned af stolen.

Pludselig havde dramaet i Star Wars taget en ny og uventet drejning. Og dramaet handler i høj grad om identitet.

Fra at se sig selv som sønnen af en afdød krigshelt måtte Luke Skywalker nu vænne sig til at være søn af galaksens ledeste skurk. Og som om Luke Skywalker ikke stod i nok kamp i forvejen, så kaster dette

identitetsskifte ham ud i en ny og endnu sværere kamp: fra at se Darth Vader som et upersonligt monster, var han nu tvunget til at se ham som et menneske, og det er sværere at bekæmpe et menneske end et monster. Luke Skywalkers sande identitet var afgørende for hans videre handlinger i Star Wars' episke drama, og han ender med at sætte livet på spil for at frelse sin fortabte far.

Identitet former handlinger. Dette er ikke kun sandt for Luke Skywalker, men også for den kristne. Hvad der er vores sande identitet, hvem vi i virkeligheden er børn af, er afgørende for, hvordan vi ser på os selv, og hvordan vi handler. Og det er især vigtigt, når vi oplever det kristne liv som en kamp, en kamp, vi kan have svært ved at se meningen med eller vejen ud af.

Dårlige nyheder?

Vi er vant til at tale om evangeliet som gode nyheder: vi er frelst af nåde alene. Men så er der lige den detalje, som følger efter, nemlig at den kristne bliver kastet ud i en livslang kamp mod synden. Det må da være bagsiden af medaljen! Her troede vi, at kristendommen var lutter gode og behagelige nyheder, men så skal vi pludselig til at forholde os til ubehagelige begreber som kamp, opgør og afkald.

Hvis evangeliet er gode nyheder, så må kampen mod synden da være en dårlig nyhed. Så kan vi jo alligevel ikke bare læne os tilbage og nyde evangeliets befrielse. Så skal vi alligevel til at have arbejdshandskerne på og arbejde for sagen. I bedste fald er kampen vel det sure, som vi kan opveje med evangeliets søde, a la: "Når Gud har

Ubehageligt; Her troede vi, at kristendommen var lutter gode og behagelige nyheder, men så skal vi pludselig til at forholde os til ubehagelige begreber som kamp, opgør og afkald

gjort så meget for mig, så er det vel kun rimeligt, at jeg giver lidt tilbage."

Men er budskabet om den kristnes livslange kamp virkelig dårlige nyheder? Er det virkelig det sure, som vi skal prøve at opveje med det søde? Og hvad gør det ved vores motivation for at gå ind i kampen, hvis vi tænker om den på denne måde? Dette skal vi se nærmere på, og det vil vi gøre ved først at se på, hvad Bibelen siger om den kristnes to naturer.

Kampen

Kernevers i den sag er Galaterbrevet 5,16-18: "I skal leve i Ånden og ikke følge kødets lyst. For kødets lyst står Ånden imod. De to ligger i strid med hinanden, så I ikke kan gøre, hvad I vil." Her siger Paulus, at der konstant er en kamp i den kristne: kampen mellem Ånden og kødet.

For at forstå dette er det nødvendigt at forstå, hvad der er menneskets naturlige tilstand: "Til dem hørte også alle vi engang. I vort køds begær gjorde vi, hvad kødet og sindet ville, og vi var af natur vredens børn ligesom de andre" (Ef 2,3). Mennesket er af natur en fjende af Gud. Vi ønsker ikke at have noget med ham at gøre, og vi vil slet ikke underkaste os hans vilje. Dette er det naturlige menneskes identitet.

Der er her ikke så meget tale om de konkrete synder, vi begår, men mere om den sygdom, der ligger bag de konkrete symptomer: hadet til Gud. Det er ikke de konkrete synder, der gør os til syndige væsener, det er vores syndige natur, der giver sig udslag i konkrete synder.

Det kan sammenlignes lidt med, at jeg af natur er mand. Det er bestemt af mine kromosomer, og det kan jeg ikke lave om på, uanset hvor meget jeg begynder at opføre mig som en kvinde. Selv ikke, hvis jeg begynder at gå i dametøj eller får en kønsskifteoperation, kan det ændre på min natur. Det er ikke mine handlinger, der bestemmer mit køn, men mit køn, der bestemmer mine handlinger. Jeg opfører mig som en mand, fordi jeg af natur er en mand. Ikke omvendt.

På samme måde er det ikke mine ydre, konkrete synder, der gør mig til en synder. Det er min syndige natur, der giver sig udslag i konkrete synder. Jeg kan pynte nok så meget på mine ydre handlinger, men det ændrer ikke på, hvad der er i mit hjerte.

Når et menneske bliver kristent, skaber Gud en ny vilje i hjertet til at elske Gud og følge hans bud (2 Kor 5,17; Rom 8,5-6). Vi får givet en ny identitet. Der er altså dybest set ikke tale om en ændring af de ydre

handling, for det er jo ikke her, problemet ligger. Men vi får en ny status: Vi går fra at være vredens børn til at være Guds børn.

Denne nye identitet kan dog ikke undgå at give sig udslag i konkrete handlinger, for vores handlinger vil altid være bestemt af vores natur. Men problemet er, at den kristne ikke kun indeholder den nye vilje i sig, for så ville vi være fri for de ydre synder. Men det er vi ikke, og det er et bevis på, at vi stadig har det gamle had til Gud i vores hjerter. Og deri ligger kampen. Kampen mellem det gamle og det nye. Kampen viser sig ved, at vi oplever os selv gøre noget andet end det, vi rent faktisk vil.

Ånden eller superego

For den kristne er der tale om en virkelig åndelig kamp, der ikke kan reduceres til psykologiske forklaringer. I Freuds personlighedsmodel bliver menneskets moralske ageren forklaret som den konstante kamp mellem superego, ego, og id'et. Menneskets "jeg" (ego) bliver konstant holdt i skak mellem overjeg'ets (superego) normbevidsthed og id'ets primitive instinkter. Men dette er en håbløs kamp, for det er en statisk kamp, der aldrig kan vindes.

I Freuds model er kampen ikke noget, som skal lede frem mod sejr over id'ets instink-

Afgørende forskel; Hvor Freuds personlighedsmodel lægger op til ligegyldighed (jeg er, som jeg er, og det kan ikke være anderledes), så lægger evangeliet op til aktiv og motiveret kamp mod synden

ter, men en neutral beskrivelse af menneskets natur og identitet. Det hverken kan eller skal være anderledes. Og det er en kamp, der bliver ført på frygtens præmisser, for overjeg'ets kontrol af jeg'ets moralske ageren foregår primært gennem den dårlige samvittighed og frygt for ikke at leve op til omverdenens forventninger og nedarvede moralske fordringer.

Selvom Freuds og Paulus' personlighedsmodeller på overfladen kan ligne hinanden (Ånden = overjeg'et; Kødet = Id'et), så er de under overfladen radikalt forskellige. I modsætning til Freuds model, så er den kristnes kamp nemlig en kamp med et klart mål og en klar forventning om sejr og ultimativ befrielse fra synden.

Der er her ikke tale om en neutral beskrivelse af menneskets natur. Det både kan og bør være anderledes, og det bliver det ultimativt på den nye jord. Hvor Freuds personlighedsmodel lægger op til ligegyldighed (jeg er, som jeg er, og det kan ikke være anderledes), så lægger evangeliet op til aktiv og motiveret kamp mod synden. For min identitet i Kristus er i direkte modstrid med min naturlige identitet. Jeg er ikke bare, som jeg er; jeg er en ny skabning i Kristus!

Og den kristnes kamp er ikke ført på frygtens, men på nådens præmisser. Det

betyder, at kampen ikke er motiveret af den dårlige samvittighed eller omverdenens forventninger, men af den identitet, jeg har fået givet i Kristus: Et Guds barn, der er død for synden og levende i Kristus. Dette skal vi nu se nærmere på.

Død eller levende

Den kristnes kamp mellem Ånden og kødet er ikke en kamp, som Gud kaster os ud i som en slags anden fase af livet som kristen, hvor første fase er den ufortjente frelse af nåde. Frelsen af nåde (retfærdiggørelsen) og kampen mellem Ånden og kødet (helliggørelsen) må ikke sammenblandes, men heller ikke adskilles.

Det bliver klart, når vi ser, hvordan Paulus forklarer, hvad det vil sige at blive en kristen: "Vi ved, at vort gamle menneske er blevet korsfæstet sammen med ham, for at det legeme, som ligger under for synden, skulle tilintetgøres, så vi ikke mere er trælle for synden; den, der er død, er jo frigjort fra synden. Men er vi døde med Kristus, tror vi, at vi også skal leve med ham" (Rom 6,6-8).

At blive kristen er ikke bare at få en ny hobby. Det er at dø og blive levende igen! Det gamle menneske i os bliver lagt i graven med Kristus, og et nyt menneske opstår med ham fra graven; et menneske, der el-

sker Gud og ønsker at følge hans bud. Man kan ikke være død og levende på samme tid, og på samme måde kan man ikke være opvakt til nyt liv i Kristus og samtidig være død i synden. Det vil ganske enkelt ikke give mening.

At blive frelst og at træde ind i Åndens nye liv i kamp mod kødet er altså ikke to forskellige faser af det kristne liv. De hænger meget tættere sammen end som så. Frelsen er at blive vækket til live fra den åndelige død i synden, og den kristnes identitet er derfor at være sprællevende i Kristus. Et menneske, der er blevet frelst, men ikke er trådt ind i kristenlivets daglige kamp, er derfor en lige så stor umulighed som en trekantet firkant. Vi kan ikke være andet end det, vi er: "For engang var I mørke, men nu er I lys i Herren; lev som lysets børn" (Ef 5,8). Vær det, du er!

Slave eller barn

Paulus bruger også et andet billede på den kristnes identitet: "For alle, som drives af Guds ånd, er Guds børn. I har jo ikke fået en ånd, som giver trællekâr, så at I atter skulle leve i frygt, men I har fået den ånd, som giver barnekâr, og i den råber vi: Abba, fader!" (Rom 8,14-16).

Slaver og børn minder på nogle måder

Andreas Kammersgaard Ipsen, f. 1983
Cand.theol. 2012
Ungdomskonsulent i LMU i Vestjylland

om hinanden. Både slaver og børn adlyder. Slaver adlyder deres herre, og børn adlyder deres forældre. Men selvom børn nogle gange kan føle, at deres forældre er nogle lede slavepiskere, så ved de fleste børn alligevel godt inderst inde, at de faktisk ikke er slaver. Men hvorfor? Hvad er forskellen på slaver og børn?

En afgørende forskel er, *hvorfor* man adlyder. Slaver er motiveret af frygt: frygt for straf, frygt for at gå glip af belønning, og måske frygt for at blive smidt på gaden (hvilket for mange slaver på denne tid var værre end at være slave!).

Barnet derimod ved (hvis der altså er tale om en sund familie), at det ikke skal gøre noget for at fortjene sin status som barn i huset, for det er noget, man er født til at være. Barnet elsker sine forældre og ønsker at gøre dem glade, og denne kærlighed er den dybeste motivation til at adlyde forældrene. Selvfølgelig er det en kamp for de fleste børn at adlyde sine forældre, men kampen bliver ikke kæmpet i frygt for at blive sat på gaden, men i tillid til at forældrenes kærlighed ikke kan rokkes, uanset hvordan barnet opfører sig.

Gud ønsker, at vi skal adlyde ham, men han ønsker ikke, at vi skal adlyde ham af frygt for straf eller for at blive "smidt ud

hjemmefra", hvis vi fejler. Han ønsker, vi skal adlyde ham, ganske enkelt fordi vi elsker ham, fordi det er, hvad børn gør, når de ved, at de allerede ejer alt hos deres far, og at intet kan rokke ved hans kærlighed.

Det er en af de vigtigste forudsætninger for kampen i den kristne. Vores kamp er ikke motiveret af frygt for straf, men af kærlighed til Gud. For ligeså vel, som at vores identitet som kristne er at være levende i Kristus og ikke døde i synden, så er vores identitet på samme måde at være børn og ikke slaver.

Kæmp som et barn!

Kun hos Jesus kan vi blive befriet fra at adlyde Guds bud af frygt for straf eller håb om belønning. Kun hos Jesus kan vi blive befriet til at tjene og adlyde Gud, alene fordi vi elsker ham, og fordi vi ved og hviler i, at vi allerede ejer alt hos ham. Så bliver det en kamp med et klart mål og håb om sejr, for ved at skabe en ny vilje i hjertet har Gud taget fat om problemets rod, og vi skal en dag opleve at blive befriet fuldstændig fra vores gamle natur.

Kampen mellem Ånden og kødet er altså ikke dårlige nyheder. Den er ikke det sure, som vi må tage med det søde. Kampen er i sig selv en side af evangeliet, for den er et

vidnesbyrd om, at vi er blevet opvakt fra de døde og nu får lov til at omfavne det nye liv, vi har fået givet.

Og vi kæmper ikke kampen som slaver, der skal gøre sig fortjent til endnu et måltid mad, men som Guds elskede børn, der allerede har fået alt givet for intet; som børn, der elsker deres far og ønsker at tjene ham alene for den, han er, og ikke fordi han truer med at smide os på gaden.

Du er ikke barn af galaksens ledeste skurk, men af Universets Herre, som har løskøbt dig med sit eget blod. Det er din identitet. Så lad det være din glæde og frimodighed midt i kampens hede.